

DIFFERENSIERING AV FORSINKELSESGEBYR

Forslag om endring av forskrift av 7. september 2006 nr. 1062, til utfylling og gjennomføring av regnskapsloven av 17. juli 1998 nr. 56 § 8-3-1.

1. INNLEDNING

Foretak som er pliktig til å sende inn sine regnskaper til Regnskapsregisteret blir automatisk ilagt forsinkelsesgebyr dersom regnskapene ikke sendes inn, eller ikke sendes inn i tide.

Av praktiske og systemmessige årsaker har forsinkelsesgebyr tidligere kun blitt ilagt aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper, gjensidige forsikringsselskaper og sparebanker. Fra og med regnskapsåret 2006 har også andre innsendingspliktige enheter blitt ilagt gebyr.

Ileggelsen av gebyr til andre innsendingspliktige enheter, og da særlig stiftelser har skapt en enkelte reaksjoner. Dette gjelder særlig med hensyn til gebyrets størrelse.

På bakgrunn av dette har Kredittilsynet på anmodning fra Finansdepartementet utarbeidet forslag om differensiering av forsinkelsesgebyr, jr. Finansdepartementets brev datert 11. september 2009. I tråd med Finansdepartementets brev har Kredittilsynet innhentet uttalelse fra Regnskapsregisterets, jf. Regnskapsregisterets brev av 29. september 2009. Brevet inneholder også forslag til forskriftsendring.

I det følgende gis en fremstilling av gjeldende regelverk vedrørende regnskaps- og innsendingsplikten og gebyr for forsinket eller manglende innsending til Regnskapsregisteret. Videre gis en fremstilling av bakgrunnen for en eventuell differensiering av forsinkelsesgebyret, og en vurdering av hvilke kriterier som kan legges til grunn i vurderingen av om det bør åpnes for en slik differensiering.

2. GJELDENE RETT

2.1 Regnskaps- og innsendingsplikt

Hvilke enheter som er regnskapspliktige følger av regnskapsloven § 1-2. Dette er i hovedsak alle som driver økonomisk virksomhet slik som: aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper, statsforetak, større foretak organisert etter selskapsloven, institusjoner under tilsyn av Kredittilsynet, verdipapirfond, større samvirkelag og økonomiske foreninger, boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier, andre større foreninger, stiftelser, større enkeltpersonforetak, andre underlagt regnskapsplikt etter annen lov og enkelte utenlandske foretak som er skattepliktig til Norge. Hensynene bak regnskapsplikten er noe ulik i forhold til de ulike virksomhetene, til dels avhengig av organisasjonsformen.

For eksempel er stiftelser særskilt sårbare for urettmessige disposisjoner fra de tillitsvalgtes side, siden de er selveiende institusjoner som verken har eiere eller medlemmer som kan føre kontroll med de tillitsvalgtes forvaltning av dem. Reviderte regnskaper står sentralt som en informasjonskilde og som grunnlag for tilsyn og kontroll.

Regnskaps- og revisjonsplikten for borettslag og eierseksjonssameier er begrunnet i hensynet til eierne. For det første vil beboerne/andelseierne ofte ha en vesentlig del av sin formue bundet opp i boligen. For det andre vil styret i borettslag og sameier ofte gå ut fra beboerne,

og ofte mangle den profesjonalitet som er nødvendig for å forvalte foretakets kapital på en forsvarlig måte.

For aksjeselskap er regnskaps- og revisjonsplikten begrunnet blant annet i hensynet til kreditorene og offentlige myndigheter.

Innsendingsplikten følger av regnskapsloven § 8-2 første ledd:

”Senest en måned etter fastsetting av årsregnskapet skal regnskapspliktige sende et eksemplar av årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen til Regnskapsregisteret”.

I henhold til regnskapsloven § 8-1 er årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen offentlig. Enhver har rett til å gjøre seg kjent med innholdet av dokumentene. Formålet med innsendingsplikten er å sikre offentligheten og kontrollmyndighetene innsyn i regnskapspliktige enheters virksomhet. Innsendingsplikten bidrar til å sikre at informasjon som skal være offentlig tilgjengelig, faktisk kan gjenfinnes i Regnskapsregisteret, og bidrar til å oppfylle offentlighetsprinsippet i regnskapsloven § 8-1.

Den regnskapspliktige skal for hvert regnskapsår fastsette årsregnskapet senest seks måneder etter regnskapsårets slutt, jf. regnskapsloven § 3-1. Regnskapsregisteret har ikke hjemmel til å gi utsettelse av innsendingsfristen.

2.2 Ileggelse av forsinkelsesgebyr

Hjemmel for ileggelse av forsinkelsesgebyr er regnskapsloven § 8-3 første ledd:

”Dersom årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning som skal sendes til regnskapsregisteret ikke er avsendt før 1. august året etter regnskapsåret, skal den regnskapspliktige betale forsinkelsesgebyr etter regler fastsatt av departementet”.

Frem til regnskapsåret 2005 ble forsinkelsesgebyr ilagt aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper, gjensidige forsikringsselskaper og sparebanker. Av systemmessige og praktiske årsaker har Regnskapsregisteret tidligere valgt å ikke sanksjonere andre innsendingspliktige enheter. Fra og med regnskapsåret 2006 har også statsforetak, partsrederi, verdipapirfond, boligbyggerlag, borettslag og stiftelser blitt ilagt forsinkelsesgebyr. I forkant av dette iverksatte Regnskapsregisteret tiltak for å informere enhetene om innsendingsplikten og forsinkelsesgebyr.

Hensikten med reglene om forsinkelsesgebyr ved manglende innsendelse av årsregnskapet m.v., er å sikre at de innsendingspliktige enhetene overholder innsendingsplikten. Reglene om ileggelse av forsinkelsesgebyr er et effektivt virkemiddel i denne sammenheng. På et generelt grunnlag kan det anføres at det er lite formålstjenlig å ha regler om innsendingsplikt, dersom det ikke samtidig beheftes med sanksjoner som kan bidra til å framtvinge en adferd som gjør at plikten overholdes.

Forsinkelsesgebyr ilegges automatisk når innsendingsfristen oversittes. Gebyrileggelse regnes ikke som et enkeltvedtak i henhold til forvaltningsloven jf. regnskapsloven § 8-3 fjerde ledd. Forvaltningslovens regler om varslings, begrunnelse, klage osv. kommer således ikke til anvendelse ved ileggelse av forsinkelsesgebyr.

Forsinkelsesgebyret løper til komplett årsregnskap blir mottatt ved regnskapsregisteret eller til:

- den regnskapspliktige blir endelig slettet i Foretaksregisteret/Enhetsregisteret
- den regnskapspliktige tas under konkursbehandling
- den regnskapspliktige blir tvangsoppløst av tingretten (bare aktuelt for aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og boligbyggelag)
- det har gått 26 uker siden gebyret ble ilagt

Gebyret fastsettes i medhold av bestemmelsen i forskrift til regnskapsloven § 8-3-1. Gebyret fastsettes til ett rettsgebyr (kr 860,-) per uke de første åtte uker, to rettsgebyr per uke de neste ti uker og deretter tre rettsgebyr per uke til gebyret har løpt i 26 uker. Gebyret fastsettes således ikke etter skjønn, og det er ikke adgang til å fravike beregningsmåten i nevnte forskriftsbestemmelse. I forskriften er det ikke skilt mellom ulike organisasjonsformer eller størrelse ved fastsetting av gebyret. I den sammenheng vises det til departementets uttalelser i Ot.prp.nr. 39 (2004-2005) hvor det fremgår (på side 146):

”Departementet er enig med utvalget i at det ikke er hensiktsmessig å gradere gebyrbeløpet ut fra foretakets størrelse eller form. Det fremmes heller ikke forslag om differensiert maksimalgrense. Departementet legger vekt på at de fleste enhetene som ikke overholder innsendingsfristen er små foretak”.

Av regnskapsloven § 8-3 annet ledd fremgår det at den regnskapspliktiges styremedlemmer er solidarisk ansvarlig for kravet dersom påløpt forsinkelsesgebyr ikke betales innen tre uker etter påkrav fra Regnskapsregisteret. Solidariskydners ansvar etter dette ledd er begrenset til gebyr påløpt fram til vedkommende fratrådte sitt verv.

2.3 Ettergivelse av forsinkelsesgebyr

Det er mulig å søke om å få ettergitt ilagt forsinkelsesgebyr. Det kan ikke søkes om ettergivelse før forsinkelsesgebyret har stoppet å løpe. Hjemmel for ettergivelse av forsinkelsesgebyr er regnskapsloven § 8-3 tredje ledd:

”Regnskapsregisteret kan helt eller delvis ettergi forsinkelsesgebyret, dersom det blir gjort sannsynlig at innsendingsplikten ikke er overholdt som følge av forhold utenfor den regnskapspliktige kontroll eller dersom særlige rimelighetsgrunner tilsier det. Regnskapsregisteret kan helt eller delvis frita personer fra solidaransvar etter annet ledd i samsvar med reglene for ettergivelse av gebyr.”

Det fremgår av lovens forarbeider at bestemmelsen skal praktiseres strengt. I forbindelse med revisjon av ettergivelsesbestemmelsen i ny regnskapslov foreslo Kredittilsynet at det burde være mulig å ettergi gebyret også i særlige rimelighetstilfeller. Fra høringsuttalelsen siteres:

”De føringer som er gitt til praktiseringen av ettergivelsesbestemmelsen [bl.a. i Ot. Prp. Nr 56 og Inst. O. nr 78 (1990-91)] tilsier en restriktiv praksis. Kredittilsynet er av den oppfatning at gebyrileggelsen i en del tilfeller kan virke urimelig belastende. Manglende innsendelse av årsoppgjør og revisjonsberetning er i mange tilfeller en konsekvens av dårlig økonomi i selskapet. Det har ikke vært midler til å betale regnskapsfører eller revisor. Selskapet vil i disse tilfeller bli tvangsavviklet. Styrets formann kan ha kausjonert for selskapets forpliktelser og også ha pantsatt sin bolig. Resultatet kan være en ødelagt personlig økonomi. Det er vanskelig å påstå at innsendingsplikten i disse tilfeller ikke er overholdt som følge av forhold utenfor de ansvarliges kontroll i det de ansvarlige burde iverksatt tiltak til avvikling av selskapet før selskapet kom i en slik vanskelig situasjon. Kredittilsynet vil anmode departementet å vurdere en lemping av ettergivelsesbestemmelsen slik at det gis anledning til

å ettergi gebyret i særlige tilfeller dersom gebyret vil virke urimelig belastende av økonomiske eller andre grunner. ”

Finansdepartementet inntok denne delen av høringsuttalelsen og støttet Kredittilsynets syn. Det vises til Ot.prp.nr 42 (1997-98) hvor det uttales:

” Adgangen til ettergivelse ved ”særlige rimelighetsgrunner” er ny i forholdt til utvalgets forslag. Departementet mener at det bør være en snever adgang til å ettergi forsinkelsesgebyr. På den annen side bør reglene åpne for ettergivelse i tilfeller der dette fremstår som det klart rimeligste f.eks på grunn av en særlig vanskelig sosial eller økonomisk situasjon, selv om dette ikke kan anses som forhold utenfor den ansvarliges kontroll. Departementet er enig med Kredittilsynet i at dagens regler kan være for restriktive. Departementet går derfor inn for en noe lempeligere regel om ettergivelse av forsinkelsesgebyr”.

I henhold til regnskapsloven § 8-3 tredje ledd siste punktum kan Regnskapsregisteret helt eller delvis fritta personer fra solidaransvaret i samsvar med reglene for ettergivelse av gebyr. Det fremgår av forarbeidene at fritaksbestemmelsen kun skal komme til anvendelse i unntakstilfeller. I Ot.prp.nr.39 (2004-2005) s 146 uttaler departementet følgende om fritak fra solidaransvaret:

”Departementet mener i likhet med utvalget at Regnskapsregisteret bør ha en mulighet til å innvilge individuelle fritak fra styremedlemmenes solidaransvar for forsinkelsesgebyr. Evalueringen har avdekket et behov for slike individuelle fritak der særlige omstendigheter hos den aktuelle solidarskyldner tilsier at vedkommende ikke bør avkreves forsinkelsesgebyr; omstendigheter som ikke tilsier at gebyret som sådan blir ettergitt. Eksempelvis kan det tenkes at vedkommende er i en spesielt vanskelig situasjon på grunn av sykdom, sosiale eller økonomiske forhold. Individuelle fritak skal etter forslaget kunne gjøres i samsvar med reglene for ettergivelse av gebyr (dersom særlige rimelighetsgrunner tilsier det)”

Kredittilsynet er klageinstans på Regnskapsregisterets vedtak om avslag på søknad om ettergivelse av forsinkelsesgebyr. Ileggelse av forsinkelsesgebyr til nye enheter, og da særlig stiftelser har vakt reaksjoner hos enhetene som er ilagt gebyr og deres tillitsvalgte. I den forbindelse har Kredittilsynet vurdert i hvilken grad klagen fra stiftelser bør vurderes annerledes enn det som har vært praksis for andre innsendingspliktige enheter.

I vurdering av klagesakene har Kredittilsynet lagt til grunn at organisasjonsformen eller enhetens formål i seg selv ikke gir grunnlag for ettergivelse av gebyret. Det vises til at lovgiver har tatt stilling til dette spørsmålet ved å bestemme at stiftelser skal ha regnskaps- og innsendingsplikt. Av samme grunn skiller det heller ikke mellom små og store enheter. Etter Kredittilsynets syn kan det således ikke tillegges vekt etter gjeldende lovgivning at stiftelsen er liten i omfang eller at stiftelsen har et veldedig formål.

Kredittilsynet har imidlertid i enkelte tilfeller funnet grunn til å fritta styremedlemmene fra solidaransvaret for påløpt gebyr. Dette gjelder særlig i de tilfeller hvor det ikke har vært aktivitet i stiftelsen, slik at stiftelsens styremedlemmer ikke har hatt et incentiv til å følge med på regleverksutviklingen rundt innsendingsplikten og gebyr. Det er da særlig lagt vekt på at regnskapsåret 2006 var første gang stiftelser ble ilagt gebyr.

3. BAKGRUNN FOR FORSLAG OM DIFFERENSIERING AV FORSINKELSESGEBYRET

Stortingsrepresentant Ulf Leirstein m.fl. fremmet i mars 2009 forslag for Stortinget om å oppheve regnskapsplikten for små stiftelser (Representantforslag nr. 47 2008-2009). Begrunnelsen for forslaget var at regnskaps- og revisjonsplikten for stiftelser er en kostbar affære, sammenlignet med stiftelsens økonomi, og at det i mange tilfeller ville være lite hensiktsmessig.

I Innst.S nr. 203 (2008-2009) uttaler Finanskomiteens flertall:

”Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil påpeke behovet for kontrollmekanismer som sikrer at stiftelsenes kapital faktisk blir benyttet til de formål som stiftelsene er ment å tilgodese. Samtidig er det viktig å sikre at hensynet til nødvendig samfunnsmessig kontroll blir ivaretatt uten uforholdsmessige byrder for stiftelsene. Flertallet viser til departementets vurdering av dette forholdet, og støtter dette.

[..]

Flertallet er enig i at dersom innsendingsplikten etter § 8-2 i regnskapsloven skal videreføres for alle stiftelser, vil ileggelse av forsinkelsesgebyr være et egnet virkemiddel for å sikre at innsendingsplikten blir fulgt opp i praksis. Flertallet har imidlertid merket seg at praktiske, hensiktsmessige og tekniske sider ved en differensiering av gebyrene etter størrelse vil bli vurdert i departementets oppfølging av Revisjonspliktutvalgets innstilling”.

4. MULIGE KRITERIER FOR DIFFERENSIERT FORSINKELSESGEBYRBeregning

Dersom forsinkelsesgebyret skal differensieres oppstår spørsmål om hvordan dette kan gjøres.

4.1 Skille mellom næringsdrivende og ikke-næringsdrivende enheter

Et mulig kriterium for å skille mellom enheter er hvorvidt enhetene driver næringsvirksomhet eller ikke. Ut fra et skille mellom ikke-næringsdrivende og næringsdrivende kan man tenke seg at det er ikke-næringsdrivende stiftelser, ikke-næringsdrivende foreninger, borettslag og eierseksjonssameier som kunne få et lavere gebyr.

Formålet med forsinkelsesgebyret er å påse at innsendingsplikten blir overholdt, og at offentlighetsprinsippet således overholdes. Dette hensyn gjør seg gjeldende for alle de innsendingspliktige enheter, uavhengig av om enheten driver næringsvirksomhet. På den annen side kan det hevdes at regnskapslovens regler, og da særlig sanksjonsbestemmelsene primært er rettet mot næringsdrivende og sammenslutninger av større omfang.

Det kan anføres at det ikke er urimelig at det stilles strengere krav til styremedlemmer og andre tillitsvalgte i næringsdrivende enheter, enn det gjøres til styremedlemmer i ikke-næringsdrivende enheter.

Dersom det skilles mellom næringsdrivende og ikke-næringsdrivende enheter vil man også avhjelpe det som oppfattes som urimelig når det gjelder solidaransvaret. Det er som oftest i ikke-næringsdrivende stiftelser at styrevervet er basert på frivillig, ubetalt arbeid. I tilfelle hvor det ilegges maksimalt gebyr kan et styremedlem i ytterste konsekvens bli holdt ansvarlig for kr 44 720,-. Kredittilsynets erfaringer i klagebehandlingen viser at en rekke tillitsvalgte i ikke-næringsdrivende stiftelser reagerer på at et frivillig og ubetalt verv kan medføre en slik

økonomisk konsekvens. I samsvar med dette har Kredittilsynet i enkelte tilfeller funnet grunn til å frita styremedlemmene fra solidaransvaret av særlige rimelighetsgrunner, men bare for første år stiftelsen er ilagt gebyr.

Spørsmålet er hvorvidt det er praktisk mulig å operere med et skille mellom næringsdrivende og ikke-næringsdrivende enheter.

Borettslag og eierseksjonssameier anses alle som ikke-næringsdrivende enheter. Alle stiftelser har registreringsplikt i Enhetsregisteret. Næringsdrivende foreninger og næringsdrivende stiftelser har i tillegg registreringsplikt i Foretaksregisteret. En mulig måte å identifisere ikke-næringsdrivende stiftelser og foreninger vil være å legge til grunn at alle foreninger og stiftelser som er registrert i Enhetsregisteret, men ikke i Foretaksregisteret, er å anse som ikke-næringsdrivende.

Regnskapsregisteret opplyser imidlertid at det er en rekke enheter som ikke har oppfylt sin registreringsplikt i Foretaksregisteret. Dette innebærer at det kan være næringsdrivende foreninger og stiftelser som kun er registrert i Enhetsregisteret, selv om de også skulle vært registrert i Foretaksregisteret. Dersom man legger registreringen til grunn, kan det medføre at også en næringsdrivende stiftelse eller forening får et lavere forsinkelsesgebyr, fordi den ikke har oppfylt sin registreringsplikt.

4.2 Skille basert på organisasjonsform

Et annet mulig skille er et skille basert på organisasjonsform, for eksempel at kun stiftelser ilegges et differensiert gebyr. Spørsmålet om urimelighet med hensyn til gebyrets størrelse er blitt tatt opp i forbindelse med illeggelse av gebyr til stiftelser. I departementets brev er det henvist til at differensiering av forsinkelsesgebyret særlig bør vurderes i forhold til små stiftelser.

Det kan anses urimelig at kun stiftelser skal nyte godt av et differensiert forsinkelsesgebyr. Det kan for eksempel anføres at en ikke-næringsdrivende forening bør likestilles med en stiftelse.

Dersom man kun velger organisasjonsform som kriterium for differensiering av forsinkelsesgebyr, vil dette innebære at både næringsdrivende og ikke-næringsdrivende stiftelser kan bli ilagt et lavere gebyr. Dette kan avhjelpes ved at det fastsettes at det kun er ikke-næringsdrivendes stiftelser som kan bli ilagt et lavere forsinkelsesgebyr.

4.3 Skille basert på enhetens formål

Videre kan det anføres at det bør ha betydning hvilket formål enheten har/hva slags virksomhet enheten driver. For eksempel er det en rekke stiftelser som deler ut midler til samfunnsnyttige formål. Når stiftelse blir ilagt gebyr, blir det tilsvarende mindre til utdeling. Det kan virke urimelig at midler avsatt til et velledig formål, skal inndrives til fordel for statskassen. Denne anførselen kan også gjøre seg gjeldende for aksjeselskap som driver virksomhet som ikke først og fremst har økonomisk vinning som hovedformål, for eksempel idrettslag organisert som aksjeselskap.

Det er imidlertid vanskelig å fastsette hvilke formål som skal gi grunnlag for et lavere forsinkelsesgebyr.

4.4. Skille mellom store og små enheter

Som begrunnelse for en differensiering av forsinkelsesgebyret kan det anføres at gebyrets størrelse bør stå i forhold til størrelsen på/aktiviteten i enheten. Slik forsinkelsesgebyrberegningen skjer i dag, vil det ikke skilles mellom for eksempel et allmennaksjeselskap og en liten stiftelse. På den annen side er en overveiende andel av de som blir ilagt forsinkelsesgebyr små enheter. Departementets uttalelse i Ot.prp.nr. 39 (2004-2005) (referert under punkt 2.2) tilsier at gebyrets størrelse ble tilpasset små enheter.

For foreninger som driver økonomisk virksomhet inntre regnskapsplikten når salgsinntektene overstiger to millioner kroner. For andre foreninger inntre regnskapsplikten når foreningen innehar eiendeler verdt 20 millioner kroner eller har flere enn 20 ansatte. Innsendingsplikten, og muligheten for å ilegges forsinkelsesgebyr beror derfor på om det drives virksomhet av en viss størrelse.

For eierseksjonssameier inntre regnskaps- og innsendingsplikten dersom det er 21 eller flere seksjoner. Det samme gjelder sameier med ni eller flere seksjoner, der mindre enn tre fjerdedeler av seksjonene er boligseksjoner. Innsendingsplikten, og muligheten for å ilegges forsinkelsesgebyr vil således bero på at det dreier seg om sameier av en viss størrelse eller hvor det drives næringsvirksomhet.

For borettslag gjelder regnskaps- og innsendingsplikten uavhengig av størrelse. For borettslag kan det således være aktuelt å skille mellom små og store enheter. I henhold til borettslagsloven § 3-1 skal et borettslag ha minst to andeler. Andelene skal være like store, og lyde på minst NOK 5 000,-, men ikke mer enn NOK 20 000,-. Det kan således tenkes at et skille mellom små og store borettslag kan vurderes ut ifra antall andeler og/eller størrelsen på andelene.

For stiftelser følger det av stiftelsesloven § 14 første ledd at stiftelser ved opprettelsen skal ha en grunnkapital på minst NOK 100 000,-. Dette krav gjelder imidlertid ikke for stiftelser som ble opprettet før ikrafttredelsen av Stiftelsesloven av 2001. Det eksisterer derfor en rekke stiftelser med langt lavere grunnkapital. I Enhetsregisteret er det registrert 1 206 stiftelser med lavere grunnkapital enn NOK 100 000,-. Erfaring tilsier at en rekke av de stiftelser som ikke oppfyller regnskaps- og innsendingsplikten befinner seg i den gruppen.

Det må antas at grunnkapitalen normalt står i forhold til stiftelsens størrelse. Det er således grunn til å anta at de stiftelser som har en grunnkapital på mindre enn det lovbestemte minimumskravet, må anses som små stiftelser. Det er imidlertid slik at grunnkapitalen ikke alltid gjenspeiler størrelsen på stiftelsen. For eksempel kan en stiftelse ha lav grunnkapital, men stor egenkapital og høy avkastning på denne. For næringsdrivende stiftelser kan også omsetningen være stor, selv om grunnkapitalen er liten.

I utgangspunktet skal stiftelsers grunnkapital registreres i Enhetsregisteret. Regnskapsregisteret opplyser at denne opplysningen mangler for en rekke stiftelser. Grunnkapitalen vil heller ikke alltid fremgå som en egen post i årsregnskapet. På bakgrunn av det ovennevnte vil det være vanskelig å identifisere de stiftelser som kan tenkes ilagt et lavere gebyr på grunn av lav grunnkapital. Det vil slå uheldig ut dersom man illegger lavere gebyr til alle stiftelser som har grunnkapital lavere enn NOK 100 000,-, da dette kan omfatte store stiftelser med verdifulle eiendeler og stor omsetning. Videre vil de enheter som ikke har registrert en grunnkapital ville falle utenom, selv om disse i mange tilfeller kan være blant de minste stiftelsene.

4.5 Skille mellom store og små enheter på bakgrunn av sum eiendeler eller andre regnskapstall

De faktiske regnskapstallene vil trolig best vise størrelsen på en enhet. Regnskapsregisteret, som illegger forsinkelsesgebyret, vil imidlertid ikke ha regnskapstall for enheter dersom disse ikke har sendt inn årsregnskapet.

En mulighet er at alle enheter i utgangspunktet illegges forsinkelsesgebyr etter normalsatsene, med dersom enheten sender inn årsregnskap til Regnskapsregisteret og regnskapstallene viser at de kommer under et fastsatt minimum, får de redusert gebyr. En slik løsning vil imidlertid ikke fange opp de enheter som aldri klarer å sende inn årsregnskapet.

5. ALTERNATIV TIL DIFFERENSIERING AV FORSINKELSESGEBYR

Som alternativ til differensiering av forsinkelsesgebyret kan man heller hensynta de små stiftelsene i behandlingen av søknader om hel eller delvis ettergivelse av forsinkelsesgebyr, etter regnskapsloven § 8-3 tredje ledd.

Regnskapsregisteret opplyser at dersom det gis klare retningslinjer om dette, kan små stiftelser delvis fritas fra forsinkelsesgebyret. Det kan for eksempel legges opp til en praksis hvor små stiftelser, det vil si stiftelser som kan dokumentere at de ikke har midler over NOK 50 000,-, kan få halvert forsinkelsesgebyret.

6. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Kredittilsynet antar at en differensiering av forsinkelsesgebyret vil medføre merarbeid i forbindelse med gebyrileggelsen, i form av at det må vurderes hvorvidt de ulike enhetene kvalifiserer til differensiert gebyr, samt at man må benytte to ulike systemer/satser for gebyrileggelse. Videre vil det trolig medføre et inntektsbortfall.

På den annen side kan et differensiert gebyr medføre at færre søker om ettergivelse av forsinkelsesgebyret, og at færre klager på et eventuelt avslag på søknad om ettergivelse av forsinkelsesgebyret. En nedgang i søknads- og klagemengden vil medføre mindre ressursbruk hos henholdsvis Regnskapsregisteret og klageinstansen.

8. FORSLAG TIL ENDRING AV FORSKRIFT TIL REGNSKAPSLOVEN

Regnskapsregisterets forslag til endring av forskriftens § 8-3-1 (se brev av 29.09.2009 (vedlagt):

§ 8-3-1. Beregning av forsinkelsesgebyr

Forsinkelsesgebyret fastsettes til ett eller flere rettsgebyr (R) etter følgende satser:

- 1. ett R pr. uke de første åtte uker*
- 2. to R pr. uke de neste ti uker*
- 3. deretter tre R pr. uke de neste åtte uker.*

Gebyret illegges for hele uker slik at del av en uke regnes som full uke. Gebyr illegges til årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen er mottatt av Regnskapsregisteret, men ikke for mer enn 26 uker. Dersom de innsendte dokumentene har mangler som gjør at de ikke kan godkjennes som årsregnskap mv., illegges gebyr til manglene er rettet opp.

Ideelle stiftelser, det vil si stiftelser som ikke er registrert i Foretaksregisteret, illegges halvt gebyr i forhold til de ovennevnte satser.